

Vincent ndi muvhigi wa Tshiṭitshi tsha RX Radio. U tshitudio tsha RX Radio u itela u rekhoda mbekanyamushumo yawe.

Namusi, mbekanyamushumo ya Vincent ndi ya malugana na vhana vhane vha vha na malwadze mahulwane a mutakalo.

U khou ambedzana navho nga ha tshenzhelo dzavho tshifhingani tsha dwadze *la Covid-19*.

"Ri a vusa vhathetshelesi, hoyu ndi Vincent fhano kha Tshitudio tsha RX Radio. Namusi vhaeni vhashu ndi Mulalo, Ashley, na Lina," hu amba Vincent.

Vhaeni vha a diđivhadza.

Vincent u bvela phanda, "Dwadze ja Covid-19 lo itela khaedu vhathu vha re na vhuholefhalu. Ri humbela uri ni vhudze vhathetshelesi vhashu nga ha zwenezwo."

Mulalo u a thoma, "Ndi na vhulwadze vhu sa fholi vhu
vhidzwaho *spinal muscular atrophy*. Vhu kwama misipha
yanga, milenzhe, zwanda, na ndila ine nda fema ngayo.

Arali tshitzhili tsha *Corona* na vhulwadze hanga zwa
tangana, zwo vha zwi tshi do mmbulaya. Mafhafhu anga ha
na mutakalo wavhuđi, nahone nga hetshi tshitzhili ndo vha
ndi tshi do vha ndo raha bakete."

Lina uri, "Na nŋe ndo vha ndo tshuwa nga maanda. Ndi na vhulwadze ha u fhelelwa nga maya (*asthma*), vhune ha kwama mafhafhu anga.

Arali nda hočola kana nda pfa u nga ndi khou kundelwa u fema, ndo vha ndi si na vhučanzi ha uri ndi nga nthani ha *asthma* kana nga tshitzhili tsha Corona. Zwo vha zwi tshi kwama khana yanga nga ndila i si yavhuči."

Ashley u a engedza, "Ndi na vhulwadze vhu vhidzwaho *bipolar disorder*. Vhu kwama mutakalo wanga wa muhumbulo nahone ndi fanela u nwa mishonga u itela u vhu langa.

Nga zwińwe zwifhinga ndi dipfa ndo ḥungufhala nga maanda, kana ndo sinyuwa nga maanda. Nga zwińwe zwifhinga kuđipfhele anga a shanduka nga u ḥavhanya. Zwi a kond'a u langa mađipfele anga."

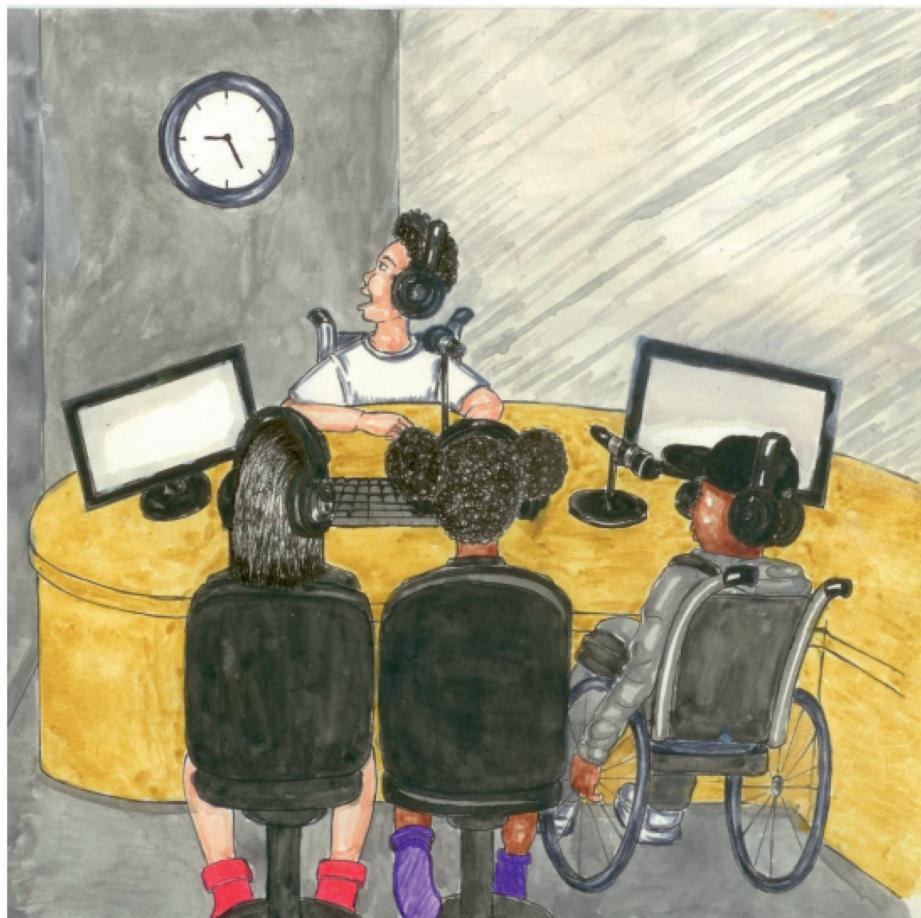
"Ro livhuwa nge na ri vhudza dzenedzi tshenzhemo. Naa hu na zwithu zwavhudzi zwe zwa itea kha vhoiwe nga tshifhinga tsha Jeneji dwadze?" hu vhudzisa Vincent.

"Ndo kona u fhedza tshifhinga tshinzhi na muṭa wa hashu. Ro tamba mitambo ya i re kha gwati, nahone ndo zwi funa nga maanda," hu amba Lina.

"Na nne ndo fhedza tshifhinga tshavhuđi na muča wa hashu. Mashudu mavhuya, ndo kona u ćinwisa mishonga ndi hayani," hu fhindula Mulalo.

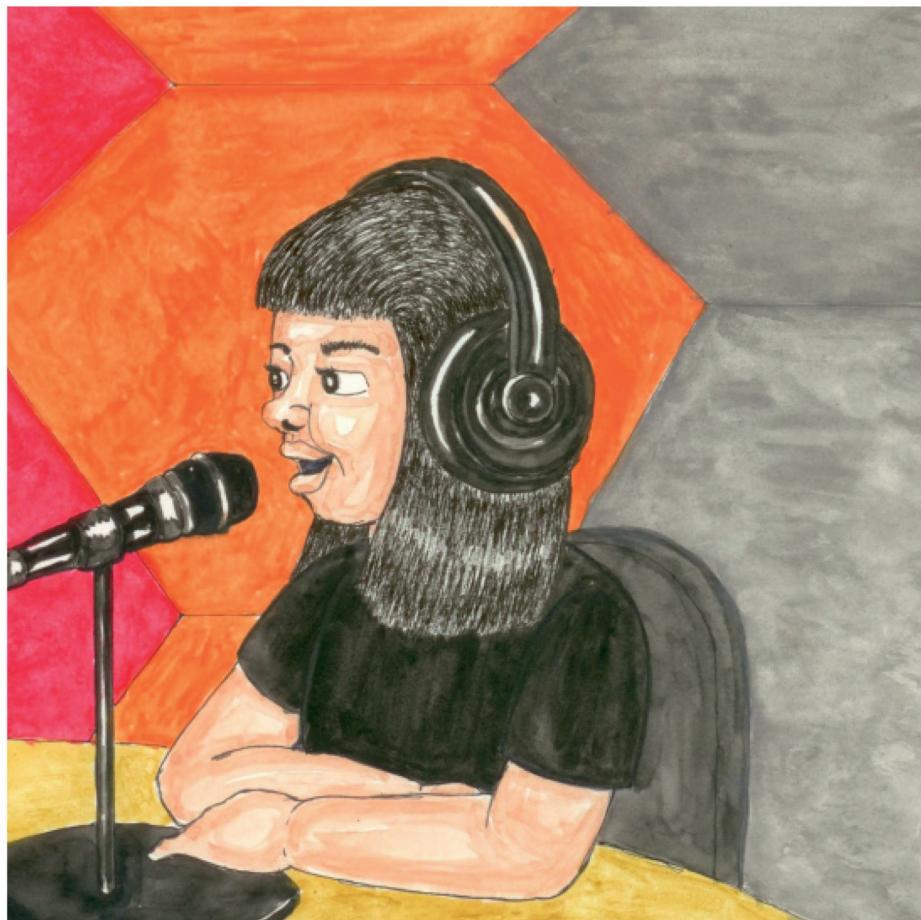
"Ndo khetha u shumisa tshifhinga sa tshibuli tsha u ita khwine. Ndo kona u khwathisa vhushaka na muča wa hashu. Ndo dovha nda sendela kha Mudzimu, nda rabela," hu amba Ashley.

Vincent a lavhelesa watshi i re kha luvhondo lwa tshitudio.

"Mashudu mavhi, ro no fhelelwa nga tshifhinga!" a tshi amba.

"Kha vhañwe vhana vha re na vhulwadze ha muhumbulo kana ha muvhilini, ni nga vha ḥuṭuwedza hani?" hu vhudzisa Vincent.

Ashley u fhindula u thoma, "Vhathu vha anzela u sasaladza vhathu vha re na vhulwadze ha muhumbulo.

Ni dzhiwa ni tshi penga kana ni khou ḥoda u vhonwa, ndi zwine nda ḥoda u zwi shandula. A hu na tsho khakheaho arali ni tshi lwala nga tshiñwe tshifhinga."

Lina u a tenda nahone a ri, "Zwine nda nga zwi eletshedza vhañwe ndi uri ni ñivhavhalele. Ni songo ñifhelela mbilu. Ni khou ita zweþhe zwine na nga kona."

Mulalo u a engedza, "Ni songo ñala! Hu na khaedu fhedzi ni nga kona u swikelela miþoro yanu."

—Mbudziso

1. Nwalani zwine haya maipfhi a amba zwone:
vhulwadze, vhulwadze vhu sa fholi,
sasaladzwa.
2. Wanani maipfhi a re kha nganea ane a fana
na: nga maanda, nyeletshedzo, khonadzeo.
3. Zwi amba mini ‘u vha na vhulwadze ha
muhumbulo kana ha muvhilini’?
4. Ni nga tikedza hani muthu ane a vha na
vhuholefhali ha muvhilini?.
5. Ni humbulu uri ndi zwiimo zwifhio zwi
konđaho zwine miča ya sedzana nazwo musi
hu na murađo wa muča ane a vha na
vhuholefhali?
6. Ndi mađipfele afhio ane na wana zwi tshi ni
konđela u a langa? Ndi ngani?
7. Mulalo u ri, “Mashudu mavhuya, ndo kona u
đilafha ndi hayani.” Ni humbulu uri zwe
tsireledzea u đilafha? Ḷalusani.

Heyi nganea yo thewa kha mivhigo ya RX Radio. RX Radio ndi tshititshi tsha radio ya kha inthanethe, ya vhana na yo itelwaho vhana.

RX Radio i hasha i ngei Red Cross War Memorial Children's Hospital, Cape Town.

RX Radio i thusa vhana u amba zwičori nga ha mafhungo a ndeme ane a vha kwama.

[Dalelani RX Radio](#)